

Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola

Képzési terv

Érvényes: 2021/2022 tanévben kezdők számára

A doktori képzésért felelős személyek:

- a) Elekes Zsuzsanna, egyetemi tanár, a Doktori Iskola vezetője
- b) Bartus Tamás, egyetemi tanár, a Szociológia program igazgatója
- c) Benczes Réka, egyetemi tanár, a Kommunikációtudomány program igazgatója

Képzés helyszíne: Budapest

Munkarend: nappali

Képzés nyelve: angol

Képzési terület: Szociológia. Kommunikáció- és médiatudományok

A képzési idő félévekben: 8 félév

A doktori fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

1. Képzési célok és szakmai kompetenciák

A doktori fokozatot megszerző személy:

Rendelkezik a szociológia / kommunikáció- és médiatudományok általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.

Alkotó módon megérti az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.

Képes a kutatást igénylő területek, témák azonosítására, kutatási problémák megfogalmazására.

Rendelkezik a szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel, alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

Képes az adott szakterület kreatív és elmélyült elemzésére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus és új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.

Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.

Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására. Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.

Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.

Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.

Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

2. A képzés során megszerzendő kreditek

Program / Kredittípus	Félév								Összesen
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Szociológia									
Tanulmányi kredit	12	12	12	12	--	--	--	--	48
Kutatási kredit	15	15	15	15	27	27	27	30	171
ebből publikációkra:	--	--	--	--	--	--	--	30	
Oktatási kredit	3	3	3	3	3	3	3	--	21
Összesen	30	30	30	30	30	30	30	30	240
Kommunikációtudomány									
Tanulmányi kredit	12	12	12	12	--	--	--	--	48
Kutatási kredit	48-60				100-120				168
ebből publikációkra:	0-12				30				
Oktatási kredit	6-18				0-20				24
Összesen	120				120				240

Tanulmányi kreditek. A tanulmányi krediteket a mintatantervben szereplő tárgyakkal kell teljesíteni. A mintatanterv a jelen dokumentum utolsó oldalán található. A hallgató ezen kívül más Doktori Iskola oktatója által tartott mesterkurzusokon való részvétellel további tanulmányi krediteket is szerezhet.

Kutatási kreditek. Az 1-7. félévek során a kreditek megszerzésének feltételei mindkét programban:

- a félévre szóló munkaterv leadása a témavezetővel történt egyeztetés után, a szorgalmi időszak kezdetét követő 30 napon belül. A munkaterv tartalmazza: a félévre tervezett kutatási feladatokat (és azok ütemezését); a kutatás során felmerülő esetleges problémákat, a témavezetőtől várt támogatást, valamint a várt kutatási eredményeket (pl. publikáció, konferencia-előadás).
- a féléves beszámoló leadása a vizsgaidőszak lezárulta előtt 2 héttel. A féléves beszámoló tartalmazza: a félév során végzett kutatómunka leírását, a doktori kutatásban történt előrehaladást, az elért kutatási és publikációs eredményeket (pld: konferenciárészvétel, publikációk), az elvégzett oktatási tevékenységet, a témavezetőhöz fűződő munkakapcsolat értékelését, valamint az esetleges személyi vagy tárgyi problémákat és az azok kezeléséhez szükséges segítséget.
- pozitív témavezetői értékelés beérkezése. A témavezetői értékelés pozitívnak minősül, ha abban a témavezető igazolja a rendszeres konzultációkat és a hallgató szakmai előrehaladását.
- előadás tartása a kutatási fórumon.
- részvétel tanévente legalább egy értekezéstervezet-vitán vagy nyilvános doktori védésen.

A 8. félévben a kutatási kredit megszerzésének feltételei:

- A Kommunikációtudomány programban megegyeznek a fenti feltételekkel.
- A Szociológia programban: a doktori tanulmányokhoz és kutatáshoz kapcsolódó tudományos közleményeket és konferencia-előadásokat lehet figyelembe venni.

Oktatási kreditek. Oktatási kredit heti 2 órás tantárgy oktatásával, szakdolgozati vagy TDK témavezetéssel, szakdolgozat bírálattal, mentorálással és oktatási asszisztenciával (pld: házidolgozat, vizsgadolgozat javítás, tananyagfejlesztés, vizsgasorok összeállítása) egyaránt szerezhető. A részleteket a Doktori Iskola Működési Szabályzata tartalmazza.

3. Idegennyelvi követelmények

Angol nyelv ismeretének igazolása legalább „B2” szintű, komplex, államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgálóval.

Egy másik, a tudományág műveléséhez szükséges nyelv ismeretének igazolása az alábbiak egyike szerint:

- a) nem magyar anyanyelvű, külföldi állampolgárok esetében – az angol anyanyelvűek kivételével – a jelölt anyanyelve a másik idegen nyelv vonatkozásában igazoltnak tekintett.
- b) legalább „B1” szintű komplex államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga; vagy
- c) a Corvinus Idegennyelvi Oktató- és Kutatóközpont tanúsítványa, hogy a jelölt a Kutatóközpontban művelt nyelvek egyikén a tudomány műveléséhez szükséges ismeretekkel rendelkezik; vagy
- d) legalább egy szemeszter időtartamú, vagy blokkosított, idegen nyelven tartott kurzusban oktató, amely tény a Neptun rendszerben rögzítésre került vagy a teljesítéséről a jelölt hivatalos igazolással rendelkezik.

Fogyatékossgal élő hallgatók estén az Egyetemi Doktori Szabályzat rendelkezései az irányadók.

4. A komplex vizsga

A komplex vizsgát a 4. félév vizsgaidőszakában kell letenni. A vizsga minősítése: „megfelelt” vagy „nem megfelelt”. A sikertelen vizsga ugyanebben a vizsgaidőszakban egyszer ismételhető.

A komplex vizsgán a hallgatónak bizonyítania kell, hogy ismeri a kutatási területéhez tartozó tudományos problémákat, elméleteket, kutatási eredményeket, valamint a módszertani dilemmákat és megoldásokat; képes a kutatási területhez tartozó elméleti-módszertani-kutatási előzmények alapján releváns és kutatható kérdéseket megfogalmazni; átgondolta a doktori kutatás ütemezését, menetét is kivitelezhetőségét; kutatási eredményeit képes lesz publikálni és disszertáció formájában közzétenni.

A komplex vizsga elméleti-módszertani részében a vizsgázó a kutatásához, a szakirodalmi áttekintéséhez kapcsolódó ismereteiről ad számot. A vizsga kutatási részében a vizsgázó bemutatja és megvédi a doktori kutatás kérdéseit (és esetleges hipotéziseit) vagy célját, módszertanát, relevanciáját és ütemezését bemutató kutatási tervét.

A komplex vizsga a kutatási tervhez kapcsolódik. A kutatási terv tartalmazza

- a) a kutatási téma lehatárolását, kutatási kérdéseket/célokat és az esetleges hipotéziseket;
- b) a kutatási kérdések/célok tudományos relevanciáját, a hipotézisek újszerűségét igazoló érveket, melyek a szakirodalmi előzményekre hivatkoznak;
- c) a releváns szakirodalom, az elméleti és kutatási előzmények áttekintését és összefoglaló szintézisét
- d) a kutatásban felhasználni kívánt kutatási módszerek részletes bemutatását, a módszerválasztást megalapozó érveket; az esetleges etikai dilemmákat, a kutatásetikai kérdések kezelésének módját;
- e) a kutatás várható eredményeit, jelentőségét, implikációit, a kutatás korlátjait.
- f) a tervezett kutatási feladatok ütemezését

A kutatási terv érdemi része (szóközökkel együtt) minimum 55 ezer, maximum 75 ezer karakter terjedelmű.

Amennyiben a doktorandusz cikkalapú disszertációt fog készíteni, úgy a komplex vizsgán erről nyilatkoznia kell, és a kutatási tervnek a cikkalapú disszertáció tervét kell bemutatnia.

5. Tudományos publikációs követelmények

A tudományos publikációs követelményeket a doktori disszertáció benyújtásakor kell teljesíteni.

Általános követelmény legalább kettő darab MTA A-C kategóriás / *Scimago Journal Ranking* (SJR) szerinti Q1-Q4 kategóriás folyóiratcikk publikálása.

Ezen túlmenően teljesíteni kell az alábbi A)-D) változatok valamelyikét.

A) változat

Összesen 40 publikációs pont megszerzése, amiből 25 folyóiratcikkhez kötődik.

Publikációs pontok folyóiratcikkkel, könyvekkel, könyvrészletekkel, illetve egyéb szakmai teljesítményekkel szerezhetők.

A folyóiratcikk, könyvek, könyvrészletek pontozása 1 szerző esetén:

	Magyar nyelvű	Idegen nyelvű
Folyóiratcikk		
MTA A / SJR Q1	10 pont/db	20 pont/db
MTA B / SJR Q2	8 pont/db	16 pont/db
MTA C / SJR Q3	6 pont/db	12 pont/db
MTA D / SJR Q4	4 pont/db	8 pont/db
Egyéb elfogadott folyóirat	3 pont/db	6 pont/db
Szakkönyvek és könyvfejezetek		
Min. 5 ív terjedelmű könyv	2-4 pont/ív	4-8 pont/ív
Könyvfejezet	2-4 pont/ív	4-8 pont/ív
Tanulmány lektorált konferenciakötetben	2-4 pont/db	4-8 pont/db

Társ szerzős publikációk esetén: 2 szerző esetén a pontérték 75%-a, 3 szerző esetén 60%-a, 4 vagy több szerző esetén 30%-a számolható el.

Egyéb teljesítményekért (tankönyv, jegyzet, nem lektorált konferencia kiadványban megjelent előadás, poszter, tanulmány) összesen magyar nyelvűek esetén legfeljebb 10, idegen nyelvűek esetén legfeljebb 20 pont adható. Az egyéb szakmai teljesítmény pontértéke – a megjelenési hely, a terjedelem és a jelleg függvényében – a D kategóriás folyóiratcikkért, vagy a könyvrészletért járó pontszám 50%-a. Konferenciákhoz kötődő teljesítmények, valamint a recenziók értékelését mindig a D kategóriás folyóiratcikk pontszámához kell kötni.

B) változat

Összesen 40 publikációs pont megszerzése, amiből 25 folyóiratcikkhez kötődik.

A publikációs pontok folyóiratcikkkel, könyvekkel, könyvrészletekkel, illetve egyéb szakmai teljesítményekkel szerezhető

A folyóiratcikkek, könyvek, könyvrészletek pontozása 1 szerző esetén:

	Hazai	Nemzetközi
Folyóiratcikk		
MTA A / SJR Q1	14 pont/db	28 pont/db
MTA B / SJR Q2	11 pont/db	22 pont/db
MTA C / SJR Q3	8 pont/db	17 pont/db
MTA D / SJR Q4	4 pont/db	8 pont/db
Egyéb elfogadott folyóirat	3 pont/db	6 pont/db
Szakkönyvek és könyvfejezetek		
Min. 5 ív terjedelmű könyv	2-4 pont/ív	4-8 pont/ív
Könyvfejezet	2-4 pont/ív	4-8 pont/ív
Tanulmány lektorált konferenciakötetben	2-4 pont/db	4-8 pont/db

A társszerzős publikációk pontozása, valamint az egyéb teljesítményekért adható pontok megegyeznek az **A) változat**ban szereplő szabályokkal.

C) változat

Az elvart 2 folyóiratcikk közül az egyiket MTA A vagy SJR Q1 besorolású nemzetközi folyóiratban kell publikálni. A másikat MTA A kategóriás hazai folyóiratban. Az utóbbiban a doktorandusznak első szerzőnek kell lennie. Az A kategóriás cikk kiváltható kettő, első szerzős, legalább C kategóriás folyóiratcikkkel.

D) változat

Az elvart 2 folyóiratcikk közül az egyiket a SJR Q1-Q4 folyóiratban, a másikat legalább SJR Q1-Q3 folyóiratban kell publikálni. Mindkét cikk idegennyelvű, a doktorandusznak első szerzőnek kell lennie.

6. A doktori disszertáció és az értekezés-tervezet

A doktori értekezést angol nyelven kell elkészíteni és nyilvánosan meg kell védeni.

A doktori értekezéssel szemben támasztott általános követelmények:

- a) Az értekezés pontosan megfogalmazott, világos és empirikusan tesztelhető kutatási kérdésekre keresi a választ. A doktorandusz a szakirodalomra támaszkodó érvekkel igazolja a kutatás elméleti (és gyakorlati) relevanciáját. Az esetleges hipotézisek is egyértelműek és tesztelhetők.
- b) A doktorandusz áttekinti a kutatás szempontjából releváns elméleti, kutatási és módszertani előzményeket. A szakirodalom áttekintését a kutatási kérdések strukturálják, és lehetővé teszik a saját elemzési szempontok kidolgozását. A szakirodalom áttekintésével a doktorandusz igazolja, hogy képes elméleti kontextusba ágyazni a kutatást.
- c) A kutatás módszertanának bemutatása: a módszerválasztás indoklása, az eljárások részletes dokumentálása, a kutatás korlátjainak elemzése.
- d) A kutatási eredmények fókuszált, logikus és részletes bemutatása.
- e) Az elért tudományos eredmények, a tudományos területhez való hozzájárulás világos bemutatása.

Az értekezés cikkalapú disszertáció formájában is elkészíthető. Ennek előfeltétele, hogy a doktorandusz a komplex vizsgán nyilatkozik erről, és bemutatja a cikkalapú disszertációjának tervét egy hosszabb (kb. 30 oldalnyi) beadandó dokumentációban.

A cikkalapú értekezés tartalmi minimumkövetelményei az alábbiak:

- a) A cikkalapú disszertáció tartalmaz egy hosszabb (kb. 30 oldalnyi) értekezést, amelyben a jelölt megfelelő szakirodalommal alátámasztva indokolja, összekapcsolja a disszertáció fő részét alkotó cikkeit, valamint tartalmaz egy összegzést, amiben a doktorandusz megfogalmazza az elért tudományos eredményeket.
- b) A fő rész legalább három, legfeljebb öt, folyóiratban megjelent, illetve befogadónyilatkozáttal rendelkező cikkből áll; a cikkek megjelenési (befogadási) dátuma legfeljebb öt évvel lehet a doktori képzésbe történő belépésnél korábbi. A fő rész tartalmazzon legalább három cikket az alábbi két verzió valamelyike szerint:

„A” verzió	„B” verzió
1 db angol nyelvű, minimum SJR Q3-as folyóiratban megjelent vagy várhatóan megjelenő cikk	1 db angol nyelvű, minimum SJR Q2-es folyóiratban megjelent cikk
ÉS	ÉS
2 db, az MTA IX. Osztály illetékes bizottsága folyóiratlistája alapján minimum A-B (vagy SJR Q1-Q2) besorolású hazai/nemzetközi folyóiratban megjelent cikk	2 db, az MTA IX. Osztály illetékes bizottsága folyóiratlistája alapján minimum A-C (vagy SJR Q1-Q3) besorolású hazai/nemzetközi folyóiratban megjelent cikk

- c) Az „A” illetve „B” verziók valamelyikében meghatározott cikkek közül legalább 1 db cikknek ténylegesen megjelentnek kell lennie. Legfeljebb 2 db további cikk esetében elfogadható olyan szerkesztőségi, hivatalos befogadó nyilatkozat, amelyik tartalmazza a pozitív lektori vélemények és a várható megjelenés tényét.
- d) Az „A” illetve „B” verziók valamelyikében meghatározott cikkek közül legalább 1 db cikknek egyszerűsnek vagy olyan többszerzős cikknek kell lennie, ahol a doktorandusz az első szerző. Ettől a feltételtől abban az esetben lehet eltekinteni, ha a fő részt alkotó cikkek között van legalább 1 db olyan, többszerzős cikk, amelyik SJR Q1 besorolású folyóiratban megjelent, vagy arra vonatkozóan a jelölt a pozitív lektori vélemények és a várható megjelenés tényét tartalmazó szerkesztőségi befogadó nyilatkozáttal rendelkezik.
- e) Mivel a SJR besorolás évről évre változik, alapesetben az adott cikk megjelenési évéhez, illetve a befogadónyilatkozat dátumához tartozó besorolást, annak hiányában a folyóirat utolsó minősített évét kell figyelembe venni. Ha adott folyóirat több tudományági SJR listához tartozik, a doktori program tudományterületi (tudományági) besorolása szempontjából releváns, legmagasabb értéket kell figyelembe venni.

A doktori disszertáció védésének feltétele az értekezés-tervezet – a disszertáció „majdnem-kész”, előzetes változatának – nyilvános megvédése. A védés célja, hogy a doktorandusz független bírálótól, érdemi visszajelzést és tanácsokat kapjon a dolgozatával kapcsolatban. Az értekezés-tervezettel szemben támasztott elvárások:

Klasszikus, monográfia formájú disszertáció esetén az értekezésnek legalább 75%-os készültségi fokot el kell érnie a benyújtáshoz (kiegészítő adatok, függelékek, a gondolatmenetet/szerkezetet érdemben nem befolyásoló részletek, fejezetek, számítások ebből a változatból még hiányozhatnak).

A cikkalapú disszertációt megelőző értekezéstervezetnek meg kell felelnie a cikkalapú disszertáció tartalmi követelményeinek, azzal a különbséggel, hogy az „A” illetve „B” verziók valamelyikében meghatározott cikkek között nem kell ténylegesen megjelent cikknek szerepelnie, ugyanakkor a cikkek között szerepelnie kell legalább 2 db olyan cikknek, amelyre vonatkozóan a jelölt a pozitív lektori vélemények és a várható megjelenés tényét tartalmazó szerkesztőségi befogadó nyilatkozáttal rendelkezik, a tervezett cikkek között szereplő további egy cikknek pedig igazolhatóan folyamatban lévőnek (közlésre benyújthatónak) kell lennie.

7. A doktori fokozat odaítélésének feltételei

A doktori fokozat odaítélésének feltételei:

- a) az abszolutórium megszerzése (a mintatantervben előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítése, a 240 kredit megszerzése)
- b) a komplex vizsga sikeres letétele;
- c) az értekezéstervezet-vita sikeres teljesítése;
- d) a doktori disszertáció sikeres megvédése;
- e) tudományos publikációs követelmények teljesítése;
- f) idegennyelvi követelmények teljesítése;
- g) fizetési kötelezettségek teljesítésének igazolása (komplexvizsga-díj, védési díj stb.).

8. A doktori oklevél minősítése

A doktori értekezés védési bizottság tagjai egymástól függetlenül, 1-2-3-4-5 skálán pontozással minősítik az értekezést és a védésen mutatott teljesítményt. A szavazatok átlaga alapján a Doktori Iskola az alábbi javaslatot teszi a fokozat odaítélésére és az oklevél minősítésére:

- a) 3,00-nál kisebb átlagnál az értekezés nem javasolható elfogadásra.
- b) 3,00 és 3,79 közötti átlagnál a fokozat odaítélését *rite* minősítéssel;
- c) 3,80 és 4,50 közötti átlagnál a fokozat odaítélését *cum laude* minősítéssel;
- d) 4,51 és 5,00 közötti átlagnál a fokozat odaítélését *summa cum laude* minősítéssel;

A doktori fokozat odaítéléséről a javaslat alapján az Egyetemi Doktori Tanács dönt.

9. Mintatanterv (tárgyak és kreditek a képzési és kutatási szakaszban)

Tárgynév	Tárgyfelelős	Heti óraszám	2021/22/1 félév	2021/22/2 félév	2022/23/1 félév	2022/23/2 félév
Kötelező tárgyak: Szociológia program			12	6	6	6
Theory and Research: Good and Questionable Practices	Bartus Tamás	2	6			
Literature Review I. Getting Started with Literature Review	Bartus Tamás	2	6			
Research Seminar II. Writing the Literature Review	Nagy Beáta	2		6		
Research Seminar III. From literature review to research questions	Elekes Zsuzsanna	2			6	
Research Seminar IV. Research Design	Vicsek Lilla	2				6
Kötelező tárgyak: Kommunikációtudomány program			12	6	6	6
Contemporary Concepts of Communication	Aczél Petra	2	6			
Writing the Literature Review	Kovács Gábor	2	6			
Current Trends in Communication Research I.	Bokor Tamás	2		6		
Social Media and Communication	Veszelszki Ágnes	2			6	
Research Ethics and Collaboration	Sass Judit	2			6	
Current Trends in Communication Research II.	Benczes Réka	2				6
Választható tárgyak			0	6	6	6
Advanced Qualitative Data Analysis	Vicsek Lilla	2		6		
Current Trends in Social Research Methodology I.	Moksony Ferenc	2		6		
Qualitative and Quantitative Methods in Communication Research	Székely Levente	2		6		
Field Research	Pulay Gergely	2			6	
Organizational Research Methods	Primecz Henriett	2			6	
Understanding Advanced Quantitative Methods	Bartus Tamás	2			6	
Advanced Research Methodology in Communication	Kárpáti Andrea	2				6
Current Trends in Social Research Methodology II.	Böröcz József	2				6
Master Course	Elekes Zsuzsanna	2		6		6
Kreditek összesen			12	12	12	12